

aan de Franse Middellandse Zeekust een nieuwe grote landing uit en luttele dagen later waren hun de havens van Marseille en Toulon vrijwel onbeschadigd in handen gevallen.

★

Wij deelden reeds mee dat eind '43 op de Conferentie van Teheran aan Stalin de toezegging was gedaan dat de Geallieerden niet later dan 1 mei '44 in Normandië en in Zuid-Frankrijk aan land zouden gaan. Die landingen in Zuid-Frankrijk zouden het voordeel hebben dat de Duitsers niet in staat zouden zijn, veel troepen naar het Normandische front over te brengen; bovendien werd gemeend dat men voor de bevoorrading van de enorme legers die uiteindelijk Duitsland zouden trachten binnen te dringen, de haveninstallaties van Marseille niet kon missen. De twee landingen konden evenwel door het tekort aan landingsschepen niet gelijktijdig uitgevoerd worden en toen nu in de loop van juni bleek dat er geen sprake van was dat de Duitsers het Geallieerde bruggehoofd in Normandië konden opruimen maar dat integendeel de Geallieerden er hun krachten in een sneller tempo versterkten dan de Duitsers, vestigde zich bij Churchill de overtuiging dat de landing aan de Franse Middellandse Zeekust overbodig was en dat men de daarvoor nodige troepen, die gedeeltelijk afkomstig waren van de Geallieerde legers in Italië, beter in Italië kon laten. Daar moest, meende Churchill, de Geallieerde bevelhebber, de Britse *Field Marshal* Alexander, met grote snelheid naar de Golf van Triëst oprukken en in die Golf moest de tweede grote Geallieerde landing worden uitgevoerd. Churchill dacht dat het de Geallieerde troepen dan mogelijk zou zijn, door het bergland op te rukken naar Ljubljana, op enkele tientallen kilometers afstand van de Oostenrijkse grens. Bij de ontwikkeling van dit denkbeeld werd Churchill gedreven door sterke politieke motieven: dreigde het gevaar niet dat de Balkan en heel Centraal-Europa communistisch zouden worden en dat de Sowjet-Unie er een volledig dominerende positie zou gaan innemen, als niet ten spoedigste in dat deel van Europa behalve het Rode Leger (eind juni was duidelijk dat het zijn offensieven met opvallend succes had hervat) een sterk Geallieerd leger ging opereren? In Londen werd aangenomen dat men niet zou kunnen voorkomen dat de Russen Roemenië en Hongarije beoosten de Donau in handen zouden krijgen, maar wat zou met Bulgarije, de rest van Hongarije en Oostenrijk geschieden? In mei '44